

УНІВЕРСІТЭТ

Пераможца V Нацыянальнага конкурсу друкаваных СМІ
«Залатая літара» ў намінацыі «Найлепшая шматтыражная газета»

27 красавіка 2011 года, № 8-9 (2046–2047)

ФОТАФАКТ

Звыш 8,5 тыс. студэнтаў і выкладчыкаў Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта бралі актыўны ўдзел у Рэспубліканскім суботніку. Яны працавалі на добраўпарадкаванні гарадскіх аб'ектаў, тэрыторый адміністрацыйных будынкаў і вучэбных карпусоў.

Супрацоўнікі рэктарата на чале з першым прарэктарам Міхаілам Жураўковым (на здымку) працавалі на плошчах Рэспубліканскага вучэбна-вартнага ўнітарнага прадпрыемства «Шчымысліца» БДУ, асноўным відам дзейнасці якога з'яўляецца вырошчванне дэкаратыўных драўняных і хмызняковых саджанцаў, агародніннай і кветкавай расады.

Наша кіраўніцтва высадзіла вялікую алею елак для аховы дэкаратыўных раслін ад неспрыяльных умоў надвор'я і непагадзі.

ІНАВАЦЫІ

З БУКРЫДАРАМ ВУЧЫЦЦА ЗРУЧНА!

У Ліцэі БДУ ў новым навукальным годзе будзе рэалізаваны эксперымент на ўкараненні электронных планіштных прылад у адукацыйны працэс.

Вучні 10 класа хіміка-біялагічнага напрамку атрымаюць у карыстанне на два гады персанальныя электронныя кнігі (рыдары), на якіх будуць размешчаны лічбавыя копіі школьных падручнікаў, дадатковыя матэрыялы да ўрокаў і для самастойнай працы, а таксама індывідуальныя заданні.

Па словах дырэктара Цэнтра інфармацыйных тэхналогій БДУ Юрыя Варатніцкага, галоўны сэнс эксперыменту ў тым, каб даць навучэнцам якасна новыя магчымасці адукацыі.

У цэлым букрыдары дазваляюць самастойна загружаць і выка-

рыстоўваць новыя рэсурсы, што зробіць навукальны працэс больш інтэнсіўным і эканоміць час навучэнцаў. Для іх стане даступнай бібліятэка сусветнай літаратуры, і дзеці адцягнуцца ад інтэрнэту, ад камп'ютараў. Падлеткам падабаюцца новыя гаджэты. А тут якая электронная прылада, якая прышчапляе карысныя навыкі.

Нароўні з гэтым, па меркаванні дырэктара ЦІТ, зменіцца характар заняткаў. З новымі прыладамі з'явіцца «электронны клас», у якім настаўнік выступае ў якасці кансультанта. Ён павінен указваць напрамкі, ставіць цікавыя задачы для таго, каб навучэнцы больш працавалі творча.

Усяго мяркуецца закупіць каля 30 букрыдараў. Кошт прылад падобнага класа ў межах 400–600 у.а. Аб'ём памяці меншы, чым у ноўтбука, у якога ёсць жорсткі дыск, але дастатковы. У рыдара маецца кар-

та micro CD на 32 Гб. А з улікам унутранай памяці самой прылады – 50 Гб. Для параўнання, сярэдні падручнік у фармаце PDF можа «важыць» да 5 Мб. Такім чынам, у рыдар змесціцца да 10 тыс. кніг. Да таго ж гэты аб'ём можна падвоіць ці нават патроіць, бо гэта ў асноўным тэкставая інфармацыя.

Юрый Варатніцкі заўважыў, што букрыдары адрозніваюцца даволі абмежаванымі мультымедычнымі магчымасцямі. Яны не прызначаны для графікі і відэа (хоць бы з-за чорна-белага дысплея). Але ў дадзеным выпадку гэта можна лічыць перавагай, таму што выключаць нямэтавае выкарыстанне.

Куратарам праекта выступае Міністэрства адукацыі Беларусі, якое хоча вывучыць арганізацыйныя, тэхналагічныя і псіхалага-педагагічныя аспекты прымянення электронных кніг у старэйшых класах агульнаадукацыйнай школы і вызначыць іх магчымасць далейшага ўжывання ў сістэме беларускай адукацыі.

У эксперыменце ўдзельнічаюць БДУ і Нацыянальны інстытут адукацыі. Выдаткі на набыццё электронных кніг для навучэнцаў на першым этапе возьме на сябе БДУ.

Сяргей ШАФАЛОВІЧ

Чытайце ў нумары:

НАСТАЎНІК ДЛ
АДОРНЫХ ДЗЯЦЕЙ

Загадчык кафедры фізікі Ліцэя БДУ дацэнт Леанід МАРКОВІЧ ведае, як найлепш раскрыць маладыя таленты

Стар. 2

ЯПОНСКИ ДОСВЕД ДЛ
АСТРАВЕЦКАЙ АЭС

Беларусь не адмаўляецца ад планаў пабудовы АЭС, нягледзячы на аварыю на «Фукусіме»

Стар. 3

САНАТОРИЙ-
ПРАФИЛАТОРИЙ БДУ
ЗАПРАШАЕ СТУДЭНТАЎ
І СУПРАЦОЎНІКАЎ!

Стар. 5

БДУ Ў ФАРМАЦЕ 3Д

Акцыя для старшакласнікаў «Універсітэт – твой крок у будучыню» з поспехам прайшла гэтым разам на Слонімішчыне

Стар. 8

Весткі
з рэктарата

ВЯДОМЫЯ расійскія філосафы наведаль 15 красавіка наш універсітэт. Сярод іх – ганаровы прафесар БДУ акадэмік РАН Вячаслаў Сцёпін, дырэктар Інстытута філасофіі РАН акадэмік Абдусалам Гусейнаў, акадэмік Уладзіслаў Лектарскі і галоўны рэдактар часопіса «Пытанні філасофіі» прафесар Барыс Пружынін.

Госці сустрэліся з кіраўніцтвам БДУ і ФФОН, а таксама правялі для студэнтаў семінар на тэму: «Філасофія Расіі другой паловы ХХ стагоддзя». Універсітэцкай бібліятэцы перададзены кнігі, прысвечаныя творчасці выдатных расійскіх філосафаў таго часу.

ПАГАДНЕННЕ аб супрацоўніцтве паміж БДУ і Казахстанскім інстытутам стратэгічных даследаванняў пры Прэзідэнце Рэспублікі Казахстан (КІСД) падпісана Сяргеем Абламейкам і Булатам Султанавым. Прадугледжана кааперацыя ў навуковай галіне, абмеркаванне актуальных міжнародных пытанняў, а таксама абмен супрацоўнікамі.

ДЭЛЕГАЦЫЯ фонду «Гран Марыскаль дэ Аякуча» – профільнай дзяржаўнай установы Венесуэлы па адборы і накіраванні кандыдатаў на вучобу за мяжу – наведвала БДУ.

Госці сустрэліся з рэктарам акадэмікам Сяргеем Абламейкам, прарэктарам па вучэбнай рабоце Аляксеем Толсцікам. Абмеркаваны пытанні перспектывага супрацоўніцтва ў галіне навучання, падрыхтоўкі і перападрыхтоўкі венесуэльскіх студэнтаў у БДУ.

Паводле інфармацыі
прэс-службы БДУ

Стань студэнтам у юбілейны год!

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт

запашае

13 – 14 мая

на Фэстываль факультэтаў

Інтэрактыўнае прафарыентацыйнае кансультаванне для абітурыентаў.

Тут вы атрымаеце поўную і аб'ектыўную інфармацыю ад дэканаў, выкладчыкаў і студэнтаў аб умовах паступлення і новых спецыяльнасцях!

Чакаем на фестывалі з 10.00 да 19.00 на адрасе вул. Бабруйская, 5а. Дадатковыя звесткі па тэл.: 209 54 69.

НАСТАЎНІК ДЛЯ АДОРАННЫХ ДЗЯЦЕЙ

Вучні Леаніда МАРКОВІЧА не ўзгадаюць, каб ён, тлумачачы новую тэму, з разумным выглядам зачытваў ім фразы з падручніка, а назаўтра патрабавалі матэрыял на пытаньнях пасля параграфа. На яго ўроках сталі звычайнай справай фокусы.

Напрыклад, калі Леанід Рыгоравіч даставаў з кашалька бананоту і абяцаў, што аддасць яе таму, хто зможа яе злавіць, размясціўшы руку на некалькі сантыметраў ніжэй за яго кулак. Нягледзячы на ўяўную прастату задання, грошы так нікому і не даставаліся. Затое вучні маглі пераканацца на практыцы, што паскарэнне свабоднага падзення можа быць хутчэйшае за думку: пакуль сігнал пра тое, што паперка падае, даходзіць у мозг, а затым – у руку, грошы ўжо ляжалі на падлозе. Іншым разам Марковіч ставіў на стол неваляшку і змушаў вучняў падумаць, чаму гэтая цацка ўстае. Ніякі магніт тут ні пры чым: цэнтр цяжару дадзенай фігуры знаходзіцца ў цікавай пазіцыі.

Леанід Рыгоравіч з'яўляецца настаўнікам для адораных дзяцей, якім уласціва і здольнасць прапаноўваць новыя, нестандартныя ідэі. Вось сп. Марковіч, каб ацаніць арыгінальнасць, нешаблоннасць гэтых дзяцей, і сам стараецца дэманстраваць крэатыўнасць і шырыню поглядаў.

НАВАТАРСТВА Ё ПРАЦЫ

Ліцэй БДУ пачынаўся з фізікаў і матэматыкаў. Таму кафедра фізікі, якую нядаўна ўзначаліў Леанід Марковіч, з'яўляецца адным з кітоў, на якіх захоўваецца планета Ліцэй БДУ. Можна сказаць, што другім кітом з'яўляецца турнір юных фізікаў.

Леанід Рыгоравіч лічыць, што пасля таго, як ліцэй «зрабіў» турнір, той пачаў «рабіць» ліцэй. За час удзелу ў міжнародных турнірах юных фізікаў ліцэйцы заваявалі адзін залаты (Расія, 1992 г.), два сярэбраныя (Чэхія, 1997 г., Швейцарыя, 2005 г.) і восем бронзавых медалёў. Вось і нядаўна на XIX Рэспубліканскім турніры юных фізікаў перамагла зборная 11-х класаў Ліцэя БДУ на чале з капітанам Станіславам Красуліным, і яна паедзе ў Іран. Цікава, што на другім месцы апынулася зборная дзесьці класнікаў ліцэя.

Турніры юных фізікаў у нашай краіне ўзніклі не без удзелу Леаніда Марковіча. Наватарства ў яго працы якраз і заключаецца ў тым, што звыклая для нашых школьнікаў алімпіяда была дапоўнена новым тыпам інтэлектуальных спаборніцтваў. Турнірны рух, па словах Леаніда Рыгоравіча, дапамагае адшукваць адораную моладзь, а потым развіваць яе здольнасці, каб з цягам часу задзейнічаць іх у навуцы.

МІЖНАРОДНЫ ТРЫУМФ

Леанід Марковіч памятае, як першы дырэктар Ліцэя БДУ Аляксандр Жук, зараз першы намеснік міністра адукацыі Беларусі, падштурхоўваў маладых выкладчыкаў да пошукаў новых формаў працы з вучнямі. «Не сядзіце на месцы, ідзіце на педагагічную рынку», – амаль кожны дзень яны чулі ад яго. А тут яшчэ калегі

Эксперымента з вадкім азотам

запрасілі паўдзельнічаць у IV расійскім турніры юных фізікаў. Першая каманда ліцэя пад кіраўніцтвам Леаніда Марковіча, якая паехала ў 1991 г. у Адэсу, не мела вопыту такіх інтэлектуальных спаборніцтваў і таму не здабыла лаўраў, але ўсё ж атрымала магчымасць выступіць на міжнародным турніры. Маладыя запэўнілі Леаніда Рыгоравіча ў сваёй перамозе ў наступны раз. І не пакінулі свайго намеру: на працягу года напружана працавалі ў ядзерным цэнтры ў Пратвіне пад Масквой. Леанід Марковіч, якому было тады 28 гадоў, сядзеў разам з імі над новымі эксперыментамі, рабіў вымярэнні, прыдумваў даклады і зачытваў іх. Міжнародны турнір праходзіў у тым жа Пратвіне ў 1992 г. І нікому невядомая тады каманда з Беларусі з першага свайго ўдзелу ў спаборніцтвах такога ўзроўню ўзяла залаты медаль.

«Як гэта магло здарыцца, навуцы не вядома», – жартуе сёння Леанід Рыгоравіч. Паўтарыць поспех дагэтуль так і не змаглі. Толькі ў 1994 г. атрымалі дыплом трэцяга ступені. Праўда, з кожным годам гэта зрабіць становілася ўсё больш складана, бо з 2000 г. на міжнародных турнірах уведзена абавязковае выкарыстанне англійскай мовы. Адбор удзельнікаў камандаў пачалі праводзіць па веданні англійскай мовы. Тым не менш у 2005 г. на міжнародных спаборніцтвах у Швейцарыі каманда Беларусі, якую прадстаўляў ліцэй, заняла другое месца, саступіўшы ўсяго адну дзясятую бала камандзе Германіі. «Нашы настолькі бегла размаўлялі тады на англійскай, што нават носьбіты мовы скардзіліся, што не паспяваюць так хутка схвапіць сэнс іх разважанняў», – з гонарам успамінае Леанід Марковіч.

ПОШУК НОВЫХ ГЕНІЯЎ

Для работы з адоранымі дзецьмі турніры падыходзяць як мага лепш, таму што яны выкарыстоўваюць

яго адказ на пытанне, як ён умудрыўся адкрыць тэорыю адноснасці: «У дзяцінстве я вельмі павольна развіваўся, таму тыя пытанні, на якія ўсе дзеці атрымалі гатовы аўтарытэтны адказ ад дарослых, узніклі ў маёй галаве значна пазней, і мне прыйшлося шукаць адказ на іх самому». Даследаванні псіхолагаў паказваюць, што адораныя дзеці часта ўтойваюць свае здольнасці, калі бацькі іх не заахвочваюць. Таму выяўленне адоранасці – гэта вельмі складаная працэдура, якая патрабуе ўвагі прафесійных псіхолагаў. Нездарма турніры юных фізікаў ужо з 1992 г. сталі адным з кампанентаў нацыянальнай праграмы па працы з адоранымі школьнікамі. Кожны год яны адшукваюць новых «эйнштэйнаў», здольных на цуд у сваіх думках.

ТУРНІРНЫ РУХ

I Рэспубліканскі турнір юных фізікаў, які ўрачыста адкрыўся ў Мінску ў 1993 г., сабраў пяць камандаў (больш за 30 школьнікаў) з Брэста, Мінска, Магілёва. Цяпер у турніры прымае ўдзел прыкладна 20 камандаў школьнікаў, якія збіраюць каля 100 вучняў з усіх куткоў краіны. Гэта ўжо сістэма, якая мае адладжаную структуру. Леанід Марковіч, як намеснік старшыні аргкамітэта, заклікае далучыцца да турнірнага руху любую каманду, якая рашыла прапанаваць свае высновы. Звычайна ў фінале сустракаюцца каманды Ліцэя БДУ, мінскай гімназіі № 29 і сярэдняй школы № 50 сталіцы. Аднак шанцу называцца першымі не пазбаўлены і школьнікі з перыферыі. Напрыклад, доўга на рэспубліканскіх спаборніцтвах выступала каманда з г. п. Расоны, што ля Пастаў. Бралі ўдзел у фізіках і дзеці з г. п. Жалудок Гродзенскай вобласці. На апошні турнір прыездзілі назіральнікі з Нясвіжа. Магчыма, у наступным годзе і яны не пабаяцца ўступіць у дэбаты з апанентамі.

Зразумела, сталічныя школьнікі маюць некаторыя перавагі перад дзецьмі з маленькіх гарадоў і вёсак. У іх ёсць навуковыя прыборы, якія дазваляюць праводзіць даследаванні. Яны маюць магчымасць звярнуцца па кансультацыю да навуковых аўтарытэтаў: акадэмікаў і прафесараў. «Але ў школьнікаў з правінцыі прысутнічае самае галоўнае – энтузіязм. Часта, вярнуўшыся з турніру, яны ідуць у кабінет дырэктара і пачынаюць прасіць набыць спецыяльнае абсталяванне для даследаванняў. Кабінеты фізікі пад іх націскам істотна мяняюцца, – расказвае Леанід Рыгоравіч. – Прычым педагогі, якія прывозяць на наша мерапрыемства дзяцей, звычайна маладыя і накіраваныя на ста-

ноўчыя змены. Іх натхняе тое, што турнір юных фізікаў чымсьці падобны да спартыўных спаборніцтваў – тут заўсёды прысутнічае магчымасць сябе паказаць».

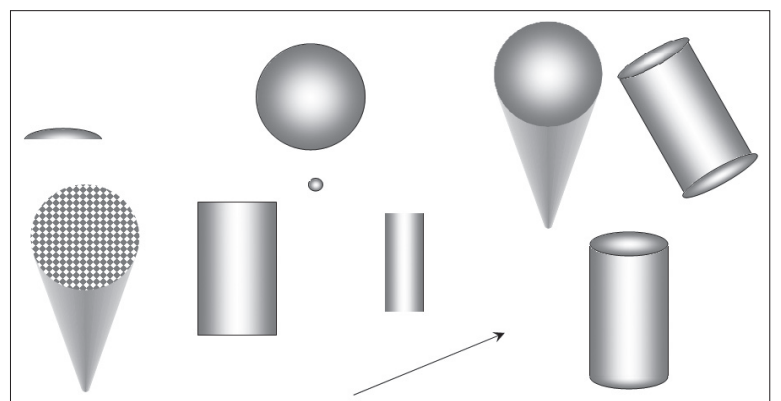
Турніры не толькі прапагандуюць такую цікавую навуку, як фізіка, але і схіляюць дзяцей яшчэ са школьнай парты задумвацца пра навуковую будучыню для сябе. Каб абараніць свой спосаб рашэння задачы, школьнікі вымушаны прыводзіць навуковыя аргументы, падмацоўваць іх даследчай працай і эксперыментамі. Уменне адстойваць сваю пазіцыю спатрэбіцца ім і надалей, пры абароне кандыдацкай ці доктарскай дысертацыі. Прычым, рыхтуючыся да турніру, вучні набываюць навыкі зладжана працаваць у камандзе. «Часы геніяльных адзіночак, якія рабілі навуковыя адкрыцці, скончыліся, – кажа Леанід Рыгоравіч. – Сучасны студэнт ВУН адрозна трапляе ў навуковую лабараторыю, дзе кожны выконвае толькі пэўныя навуковыя даследаванні».

МЕТАДЫЧНЫ АСПЕКТ

Леанід Марковіч кажа, што міжнародны трыумф у 1992 г. не толькі паспрыяў папулярнасці каманды фізікаў, але і дапамог арганізаваць турнірны рух юных фізікаў на Беларусі, дзе падлеткі заўсёды адрозніваліся кемліваасцю.

Леанід Рыгоравіч пасля заканчэння фізічнага факультэта прыйшоў у ліцэй настаўнікам як на часовую працу. Пазней ён зрабіў выбар на карысць педагагічнай дзейнасці. «Мне заўсёды здавалася, што выхаваць сапраўднага патрыёта і інтэлектуала важней, чым напісаць дысертацыю, – дзеліцца Леанід Марковіч. – Тым больш што я меў магчымасць упэўніцца ў неверагодных здольнасцях дзяцей». Турніры дапамаглі яму пераасэнсаваць метадыку выкладання. Ён імкнецца, каб яго заняткі праходзілі ў атмасферы дыскусій. На сваіх уроках як у ліцэі, так і ва ўніверсітэце ён стараецца прадэманстраваць як мага больш рэчаў і з'яў, якія могуць выклікаць цікаўнасць. Леанід Марковіч паказвае сваім вучням, што фізіка – навука эксперыментальная і што многае можна растлумачыць пры дапамозе ўласнага розуму і зрабіць уласнымі рукамі. «Мы вучым дзяцей не абмежаванаму набору задач. Мы вучым іх глыбей глядзець на навакольны свет захопленымі вачыма», – гаворыць Леанід Рыгоравіч. За поспехі ў працы з адоранымі дзецьмі Л. Р. Марковіч узнагароджаны ганаровымі граматамі Міністэрства адукацыі, а таксама нагрудным знакам «Выдатнік адукацыі» ў 2010 г.

Ганна ЛАГУН

Фрагмент задачы аб узаемным руху шурпатых фігур, якая зараз распрацоўваецца Л. Р. Марковічам і яго вучнямі

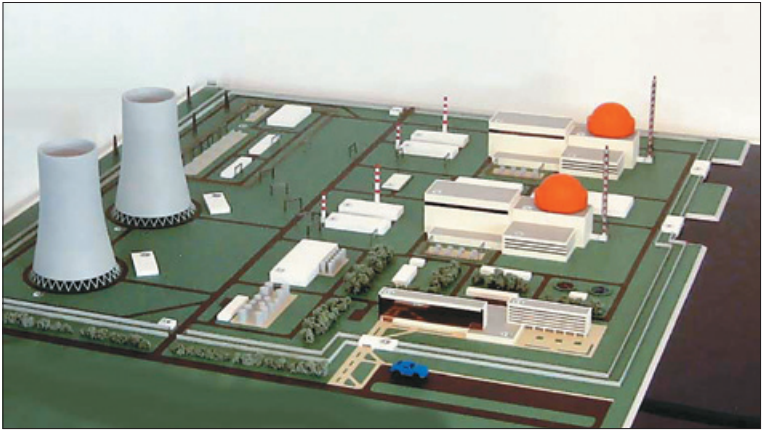
Разбуральны землятрус магутнасцю дзевяць балаў, які адбыўся 11 сакавіка 2011 г. ля ўсходняга ўзбярэжжа Японіі, наставіў свет на мяжу новага Чарнобыля. Некалькі тыдняў насельніцтва ўсёй планеты адсочвала выпускі навін, гадаючы, ці здолеюць японцы суцішыць некіравальную рэакцыю на атамнай электрастанцыі «Фукусіма». Небяспечу ўдалося перамагчы, але навукоўцы былі вымушаныя вярнуцца да пытанняў бяспекі на атамных электрастанцыях. Для Беларусі, якая збіраецца будаваць АЭС, гэтая праблема выглядае надзвычай актуальнай.

ЗЕМЛЯТРУС НЕ ПРЫХОДЗІЦЬ АДЗІН

Чаму ў Японіі ледзь не адбыліся крытычныя форс-мажорныя падзеі? У момант землятруса ўсе тры энергаблокі, якія працавалі ў той час, былі спынены сістэмай аварыйнай абароны. Аднак праз гадзіну пасля землятруса на ўзбярэжжа Японіі абрынулася другая бяда – цунамі, якое адключыла на станцыі электрычнасць і сістэму ахалоджвання. Далейшыя падзеі былі фактычна некантраляванымі. Выбух на першым энергаблоку, першая ўцечка радыяцыі, няспынае скідванне марскоў вады з верталётаў... Па іроніі лёсу маральна састарэламу рэактару заставалася да закрыцця літаральна дзесяць дзён! Спыненне «Фукусімы» было прызначана на 21 сакавіка, але лёс вырашыў іначай.

Выпускнік кафедры радыяцыйнай хіміі БДУ аспірант Нацыянальнай акадэміі навук Юрась Адамовіч тлумачыць, чаму японская сітуацыя не паўтарыла трагічныя падзеі красавіка 1986 г. у Чарнобылі: «На ЧАЭС і Фукусіме былі ўсталяваныя рэактары прынцыпова розных тыпаў. На станцыях тыпу чарнобыльскай пры выкіпанні вады рэактар пачынае яшчэ больш разганяцца, што можа прывесці да самых дрэнных наступстваў. Адпаведна, існуе неабходнасць прымусявага ахалоджвання рэактара. А вось на

Японскі досвед для Астравецкай АЭС

Так будзе выглядаць Беларуская АЭС. Макет атамнай станцыі, прадстаўленай на выставе да І сходу вучоных у лістападзе 2007 г., Інстытутам ядзерных даследаванняў «Сосны».

Паводле афіцыйнай інфармацыі, праект прадугледжвае выкарыстанне найбольш сучасных і надзейных сродкаў і сістэм бяспекі. У прыватнасці, АЭС будзе абсталявана чатырма дубляванымі каналамі сістэм бяспекі і прыстасаваннем лакалізацыі расплавы, таксама прадугледжана двайная ахоўная абалонка будынка рэактара, сістэма выдалення вадароду і сістэмы пасіўнага адводу цяпла. У праект таксама закладзены максімальныя разліковы землятрус (7 балаў па шкале MSK-64) і прадугледжана абарона ад разнастайных знешніх уздзеянняў. Акрамя таго, у праекце выкарыстоўваецца вода-вадзяны энергетычны рэактар, бяспэка якога пацверджана шматгадовым вопытам безаварыйнай эксплуатацыі рэактараў такога тыпу.

Беларуская АЭС будзе складацца з двух энергаблокаў сумарнай магутнасцю да 2400 МВт. Першы энергаблок плануецца запусціць у 2017 г., другі – у 2018 г. Кошт будаўніцтва АЭС у Беларусі складзе 6–7 млрд долараў, інфраструктуры станцыі – 2,5 млрд долараў.

рэактарах кшталту Фукусімы пры выкіпанні вады знікае не толькі цепланосьбіт, але і замаруджвальнік, што прыводзіць да затухання рэакцыі. То бок адбываецца пэўная самарэгуляцыя працэсу.

Змаганне з рэактарам працягваецца нават і зараз, у канцы красавіка, але ўзровень небяспекі стаў меншым, ды і панічныя настроі сярод насельніцтва ўдалося перамагчы.

ГУДАГАЙСКІЯ ВОДГАЛАСЫ

У сакавіку было падпісана пагадненне паміж Беларуссю і Расіяй наконт будаўніцтва атамнай электрастанцыі на тэрыторыі нашай краіны. Пляцоўкай была абрана Астравецчына. Менавіта тут праз некаторы час пачне будавацца суправаджаючая інфраструктура за беларускія грошы і сама стан-

цыя за расійскія сродкі. Самае хваляючае пытанне, якое абмяркоўвае грамадскасць: ці можа здарыцца сітуацыя, падобная да японскай, на беларускай АЭС?

Былы віцэ-прэзідэнт Нацыянальнай акадэміі навук геалаг Радзім Гарэцкі з'яўляецца адным з асноўных экспертаў Беларусі ў галіне геалогіі і тэктонікі. «Тэрыторыя Беларусі знаходзіцца ў сярэдзіне Усходне-Еўрапейскай літасфернай пліты, таму такога моцнага землятруса і тым больш цунамі, як у Японіі, у нас проста не можа быць, – супакойвае акадэмік, але папярэджае: – На нашай тэрыторыі таксама могуць быць зрухі, таму што літасферныя пліты разбітыя на геаблокі меншага памеру, і паміж імі таксама ёсць разломы, расколіны зямной кары, якія дасягаюць 40 кіламетраў».

Менавіта ля Астраўца ёсць так званы Ашмянскі разлом, на якім сто гадоў таму, у 1908-м, адбыўся самы моцны ў гісторыі Беларусі землятрус. Навукоўцы ацанілі яго магнітуду ў 6–7 па шкале Рыхтэра. Для параўнання, магнітуда японскага землятруса была класіфікавана як 9,0–9,1. Пасля даўніх падзей каля станцыі Гудагай нават засталіся равы. Пляцоўка Астравец знаходзіцца за некалькі дзясяткаў кіламетраў ад гэтага разлому.

ГАТОВЫЯ ДА 7 БАЛАЎ

Тым не менш намеснік галоўнага інжынера дырэкцыі будаўніцтва АЭС Уладзімір Горын цалкам перакананы, што Астравецкая станцыя перастае любіць мясцовы землятрус. «У беларускай АЭС прадугледжана абарона высокай якасці, – тлумачыць ён. – Пры будаўніцтве праектаў такога тыпу выкарыстоўваюцца датчыкі і сістэмы, якія прадукцуюць пашкоджанні абсталявання пры землятрусе сілай больш за 7 балаў» (па шкале MSK-64, якая характарызуе ўзровень разбурэнняў у населеных пунктах – Рэд.). Ён нагадвае, што ў Японіі праблемы паўсталі не праз землятрус, калі рэактары былі спыненыя аўтаматычна, а праз цунамі. «Уносіць карэктывы ў праект АЭС непатрэбна», – кажа Уладзімір Горын.

Дырэктар дэпартаменту па геалогіі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя Уладзімір Карпук таксама перакананы, што на Астравецкай пляцоўцы не можа быць разбуральных землятрусаў. Паводле яго слоў, гідрагеалагічная і геалагічная будова гэтай пляцоўкі такая, што прыродныя з'явы не паўплываюць на канструкцыі атамнай электрастанцыі. Крытэрыі выбару пляцоўкі для беларускай АЭС «былі самыя жорсткія», падкрэсліў Карпук.

Дарэчы, заключэнне аб прыдатнасці Астравецкай пляцоўкі для будаўніцтва АЭС, якое зрабілі беларускія спецыялісты, афіцыйна пацвердзілі эксперты МАГАТЭ.

Ягор МАРЦІНОВІЧ

БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ УНІВЕРСІТЭТ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКА КАФЕДРЫ матэматычнай фізікі;
ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ гісторыі старажытнага свету і сярэдніх вякоў.
Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
Адрас: 220030, г. Мінск, вул. Бабруйская, 5-а, упраўленне кадраў, тэл. 209-54-36.

ДЗЯРЖАЎНЫ ІНСТЫТУТ КІРАВАННЯ І САЦЫЯЛЬНЫХ ТЭХНАЛОГІЯХ БДУ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАД:

ЗАГАДЧЫКА КАФЕДРЫ мастацтваў (1)
СТАРШАГА ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ мастацтваў (2)
ВЫКЛАДЧЫКА КАФЕДРЫ мастацтваў (3)
ДАЦЭНТА КАФЕДРЫ рэабіліталогіі (1)
ДАЦЭНТА КАФЕДРЫ кіравання фінансамі і маёмасцю (1)
Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
Адрас: 220004, г. Мінск, вул. Шпалерная, 7, ДІКСТ, аддзел кадраў, тэл. 306-00-28.

НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫ ІНСТЫТУТ ПРЫКЛАДНЫХ ПРАБЛЕМ МАТЭМАТЫКІ І ІНФАРМАТЫКІ БДУ

АБ'ЯЎЛЯЕ КОНКУРС НА ЗАМЯШЧЭННЕ ПАСАДЫ

НАВУКОВАГА СУПРАЦОЎНІКА навукова-даследчай лабараторыі статыстычнага аналізу і мадэлявання.
Тэрмін конкурсу – адзін месяц з дня апублікавання аб'явы.
Адрас: 220030, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 4, каб. 702, НДІ ППМІ, тэл. 209-51-04.

ПАШАНА

Ганаровае званне «Заслужаны работнік БДУ» прысвоена васьмі супрацоўнікам.

Яго ўдастоены: дырэктар Цэнтра інфармацыйных тэхналогій кандыдат фіз.-мат. навук Юрый Варатніцкі; старшы выкладчык кафедры фізічнага выхавання і спорту Віктар Кавалёў; дацэнт Інстытута журналістыкі Ангеліна Рудэнка; доктар педагагічных навук прафесар кафедры педагогікі і праблем развіцця адукацыі Анатоль Сманцэр; начальнік ГУВНМР дацэнт Людміла Хухлындзіна; кандыдат фіз.-мат. навук дацэнт фізічнага факультэта Алег Чупрыгінаў; начальнік першага аддзела Алена Якаўлева і загадчык кафедры гісторыі Расіі гістарычнага факультэта прафесар Алег Яноўскі.

Загад аб прысваенні ганаровага звання быў падпісаны 28 сакавіка.

СУПРАЦОЎНІЦТВА

Узмацняем паўднёвакарэйскі вектар

Вядучыя беларускія ВНУ прынялі ўдзел у міжнароднай выставе замежнай адукацыі «The Korea Students Fair». Мерапрыемства праходзіла ў буйным паўднёвакарэйскім выставачным цэнтры COEX у Сеуле.

У складзе беларускай дэлегацыі БДУ прадстаўляў дэкан факультэта даўніверсітэцкай адукацыі Вячаслаў Малафееў.

Беларусы наведаль пяць універсітэтаў Паўднёвай Карэі: Карэ, Кёнхі, Вёда, Кукмін і Хал. На базе гэтых уплывовых устаноў адукацыі маюцца кафедры рускай мовы, на якіх навукаюцца ад 80 да 200 студэнтаў.

Падчас сустрэч з кіраўніцтвам названых універсітэтаў дасягнуты дамоўленасці аб абмене студэнтамі для вывучэння рускай і карэйскай моў, выкладчыцкім складам, правядзенні сумесных навуковых распрацовак. Былі зладжаны мультымедычныя прэзентацыі для карэйскіх студэнтаў: эканоміка і соцыум сучаснай Беларусі і магчымасці атрымання адукацыі ў нашай краіне.

Беларускім дзяржаўным універсітэтам падпісаныя дамовы з універсітэтам Карэ, Кукмін, Вёда, Хал. А пагадненне з універсітэтам Кёнхі знаходзіцца на завяршальнай стадыі падпісання.

Па выніках гэтага візіту, з улікам розных стадыяў

Падпісанне дамовы з універсітэтам Карэ (з карэйскага боку дакумент візіруе віцэ-прэзідэнт па міжнародных сувязях Лі Джэе Вон)

гатоўнасці, было заключана 14 дамоў аб міжуніверсітэцкім супрацоўніцтве.

Калі ў 2010/2011 годзе ў беларускіх ВНУ праходзілі навучанне 48 паўднёвакарэйскіх грамадзян, то ўжо ў 2011/2012 гг. чакаецца іх істотны прырост (ад 80 да 100 чалавек). Цяпер у БДУ навукаюцца 25 студэнтаў з Паўднёвай Карэі.

Вераніка ЛАДУЦЬКА

БДУ ў СМІ БЕЛАРУСІ

Інтэрв'ю рэктара БДУ Сяргея Абламейкі – belniva.by (6.4).
Пра візіт венесуэльскай дэлегацыі ў БДУ – «Знамя юности» (1-7.4).
Маладыя вучоныя БДУ дабраліся да Вялікага адроннага калайдара – «Знамя юности» (1-7.4).
Партнёрства Беларусі і Расіі ў сферы адукацыі – «Настаўніцкая газета» (2.4).
«Скіф» вырашае любыя задачы – «Рэспубліка» (2.4).
Падпісанне плана супрацоўніцтва НАН РБ з БДУ – БелТА (2.4).
Студэнты-хімікі з Мінска будуць атрымліваць стыпендыі ад нямецкага канцэрна – sb.by, «Мінск-новости» (4.4).
Пачатак уступнай кампаніі ў БДУ – tut.by, БелаПАН, tvr.by (5.4), interfax.by (8.4).
Каментар дэкана эканамічнага факультэта М. Кавалёва наконт сітуацыі на валютным рынку – «Звязда» (5.4) «Рэспубліка», tut.by (6.4), bdg.by (7.4).
Інтэрв'ю дэкана хімічнага факультэта Д. Свірыдава – «Настаўніцкая газета» (5.4).
Пра адкрыццё спецыяльнасці «Спартыўнае права» на юрыдычным факультэце – «СБ-Беларусь сегодня», sb.by, «Рэспубліка» (7.4).
Першыя электронныя кнігі з'явіліся ў ліцэі БДУ – БелТА, interfax.by (7.4), tut.by, БелаПАН (8.4), ej.by (11.4, 12.4).
Платнае навучанне ў БДУ – «Знамя юности» (8–14.4).
Пра студэнтаў БДУ, якія перамаглі ва ўніверсіядзе па грэка-рымскай барацьбе – «Настаўніцкая газета» (9.4).
Даследаванні Цэнтра сацыялагічных і палітычных даследаванняў – sb.by (13.4).
Адкрыццё напрамку «Сацыяльнае праектаванне» на гуманітарным факультэце – БелаПАН, БелТА, zn.by (13.4).
Пасяджэнне выязнога суда ў ліцэі БДУ – «Мінск-новости» (6.4), «Вечерний Минск» (14.4).
Студэнты БДУ збіраюць сродкі для пацярпелых ад выбуху ў метро – zviazda.by (15.4).
Каментар дацэнта кафедры міжнароднага турызму ФМА Валерыя Кліцунвай на прапанову ўнесці беларускія абрады ў Сусветны спіс нематэрыяльнай культурнай спадчыны – naviny.by, БелаПАН (15.4).
Пераможцы міжнароднай алімпіяды па лагістыцы – студэнты ІБМТ БДУ – БелТА (16.4).

Паводле інфармацыі прэс-службы БДУ

15 ГАДОЎ БІЗНЕС-АДУКАЦЫІ

Дзяржаўная ўстанова адукацыі «Інстытут бізнесу і менеджменту тэхналогій» БДУ сёлета адзначае свой пятнаццацігадовы юбілей. Найстарэйшая бізнес-школа Беларусі сёння займае вядучыя пазіцыі ў сферы бізнес-адукацыі краіны. З гэтай нагоды размова з дырэктарам ІБМТ прафесарам Уладзімірам АПАНАСОВІЧАМ.

– Уладзімір Уладзіміравіч, Вы 15 гадоў узначальваеце Інстытут бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ. Што лічыце галоўным дасягненнем за гэтыя гады?

– За перыяд сваёй дзейнасці інстытутам створана цэласная сістэма бізнес-адукацыі высокага ўзроўню, якая ўключае ў сябе падрыхтоўку спецыялістаў першай і другой ступені, перападрыхтоўку кіраўніцкіх кадраў і павышэнне іх кваліфікацыі. Інстытут ажыццяўляе падрыхтоўку па спецыяльнасцях «Бізнес-адміністраванне», «Лагістыка», «Кіраванне інавацыйнымі працэсамі», з 2011 г. адкрываецца спецыяльнасць «Кіраванне інфармацыйнымі рэсурсамі». У інстытуце больш за 13 гадоў паспяхова рэалізуецца магістарская праграма па спецыяльнасці «Бізнес-адміністраванне» (МВА). У нас ажыццяўляецца перападрыхтоўка і павышэнне кваліфікацыі кадраў па актуальных для беларускай эканомікі спецыяльнасцях і кірунках адукацыі – «Дзелавое адміністраванне», «Фінансы», «Кіраванне персаналам», «Інавацыйны менеджмент», «Інвестыцыйны менеджмент», «Web-дызайн і камп'ютарная графіка» і інш.

Мы выпусцілі каля 3 тыс. спецыялістаў і магістраў, больш за 1 тыс. слухачоў скончылі праграмы перападрыхтоўкі, 1400 чалавек павысілі сваю кваліфікацыю. Нашы выпускнікі – гэта дырэктары і топ-менеджары вядомых беларускіх прадпрыемстваў, таленавітыя кіраўнікі і IT-спецыялісты. Цяпер у інстытуце навучаецца 1700 студэнтаў і слухачоў.

– Чым ІБМТ вылучаецца сярод іншых устаноў адукацыі краіны?

– Мы першачаткова стваралі інстытут на ўзор заходніх бізнес-школ. Усе буйныя ўніверсітэты маюць у сваім складзе вядомыя бізнес-школы. Бізнес-школа валодае значнай аўтаномнасцю і самастойнасцю, асноўны акцэнт у навучанні – на практыкаарыентаванасць. Гэтыя прынцыпы леглі ў аснову дзейнасці і нашага інстытута. Практычная

накіраванасць у нас забяспечваецца ўжываннем інавацыйных метадаў у навучанні, кааперацыяй з вядомымі замежнымі цэнтрамі падрыхтоўкі менеджараў, партнёрскай адносінамі з перадавымі замежнымі і айчыннымі кампаніямі, органамі дзяржаўнай улады і прафесійнымі асацыяцыямі.

Для падрыхтоўкі высакласнага спецыяліста-кіраўніка сёння неабходны і веды пра сусветны досвед і самыя апошнія тэхналогіі. Нашы выкладчыкі практыкуюць навучанне ў супрацоўніцтве «метада праектаў – метада кейсаў – дзелавых гульні». Арганізацыя бізнес-адукацыі патрабуе спецыфічных спосабаў навучання і выкарыстання адмысловых па месце і форме падыходаў. Дарэчы, вялікі працэнт выкладчыкаў інстытута – практыкі, якія маюць шматгадовы вопыт вядзення бізнесу, або выкладчыкі, якія праходзілі стажыроўку ў найбуйнейшых замежных ВНУ і бізнес-школах.

– Як Інстытут бізнесу і менеджменту тэхналогій супрацоўнічае з замежнымі вышэйшымі навучальнымі ўстановамі?

– Інстытут удзельнічае ў рэалізацыі шэрагу міжнародных праграм і праектаў. ІБМТ БДУ з'яўляецца каардынатарам міжнарод-

15
лет
в бизнес-образовании

нага праекта па павышэнні кваліфікацыі кіраўніцкіх кадраў беларускай эканомікі, які рэалізуецца ў рамках сумеснай заявы аб супрацоўніцтве паміж Міністэрствам эканомікі Беларусі і Федэральным міністэрствам эканомікі і тэхналогій ФРГ. У нас ёсць сумесная з нарвежскім універсітэтам Молдэ праграма па падрыхтоўцы спецыялістаў у галіне лагістыкі, выпускнікі якой атрымліваюць дыплом магістра нарвежскай ВНУ. Мы актыўна супрацоўнічаем з Рыжскай школай бізнесу – дзякуючы гэтаму супрацоўніцтву быў адкрыты цэнтр англійскай мовы. Сярод іншых партнёраў – Маскоўскі ўніверсітэт эканомікі, статыстыкі і інфарматыкі (Расія), Універсітэт менеджменту і эканомікі (Літва), эканамічны факультэт Паўднёвага федэральнага ўніверсітэта (Расія).

– Інстытут пачынаў сваю дзейнасць з праграм МВА – самай распаўсюджанай у сусветнай практыцы праграмы прафесійнага навучання. Але і гэтая вельмі паспяховая праграма не спыняецца ў развіцці...

– З верасня 2010 г. на базе інстытута стартаваў праект па стварэнні англамоўнай магістарскай праграмы па спецыяльнасці «Бізнес-адміністраванне» (праграма МВА). У

выніку паспяховага выканання адукацыйнага праекта МВА будзе створана ўнікальная айчынная платформа па падрыхтоўцы прафесійных кіраўнікоў, здольных прымаць эфектыўныя рашэнні ва ўмовах канкурэнцыі і глабальных рынковых адносін.

Што тычыцца развіцця праграмы МВА, то можна сказаць, што пастаяннае ўдасканаленне характэрнае для ўсіх адукацыйных праграм і праектаў інстытута. Для нас кожны год – гэта новыя праграмы, новыя партнёры, новыя праекты. Менавіта так можна задаволіць нарастаючы попыт на прафесійную бізнес-адукацыю высокага ўзроўню.

На 15-годдзе Інстытута бізнесу і менеджменту тэхналогій БДУ хочацца павіншаваць усіх нашых выпускнікоў, студэнтаў і слухачоў, выкладчыкаў і супрацоўнікаў з гэтай датай і пажадаць альма-матар далейшага росквіту, дасягнення новых вышынь у падрыхтоўцы кадраў для эканомікі краіны, а калектыву невычэрпнай жыццёвай і творчай энергіі, далейшага развіцця і новых выдатных здзяйсненняў!

Таццяна ЗАЙКОЎСКАЯ, спецыяліст па маркетынгу

ІНІЦЫЯТЫВЫ

УЛАСНАЯ СПРАВА

Пяты выпуск навучэнцаў «Школы прадпрымальніцтва і менеджменту для моладзі. Уласная справа» адбыўся ў красавіку гэтага года.

Сертыфікаты аб заканчэнні атрымаў 41 слухач, з іх 18 студэнтаў і 23 старшакласнікі з сельскіх школ Мінскай вобласці. На працягу 6 месяцаў юнакі і дзяўчаты асвойвалі асновы прадпрымальніцкай дзейнасці, менеджменту, маркетынгу, псіхалогіі бізнесу, якія ў далейшым павінны паспрыяць адкрыццю ўласнай справы. Свае першыя бізнес-праекты «Уласная справа» яны будуць рэалізоўваць у аграгарадках Мінскага раёна.

Нагадаем, што школа прадпрымальніцтва была створана ў 2006 г. Цэнтрам сістэмных даследаванняў праблем моладзі БДУ. Навучанне ў ёй ажыццяўляецца па дзвюх адукацыйных праграмах: для вучняў сельскіх школ і для студэнтаў і маладых спецыялістаў. У бок менеджменту і прадпрымальніцтва моладзь скіроўваюць яшчэ на стадыі фарміравання ў іх прафесійнага выбару. У школе вучаць распрацоўваць бізнес-планы, ствараць сацыяльназначныя праекты і рэалізоўваць іх на практыцы. За ўвесь перыяд існавання цэнтра было выпушчана 222 слухачы, з якіх 166 школьнікаў і 106 студэнтаў і маладых спецыялістаў.

Ганна ЛАГУН

УШАНАВАННІ

Студэнцкая лабараторыя – калыска ўніверсітэцкай навукі

Падведзены вынікі конкурсу на найлепшую студэнцкую навукова-даследчую лабараторыю БДУ.

Па выніках 2008–2010 гг. ёю прызнана «Біяфізіка і клетачныя тэхналогіі». Кіраўнікі – доктар біялагічных навук Сяргей Чаранкевіч і старшы выкладчык фізічнага факультэта Павел Булай – узнагароджаны прэміяй «Найлепшая СНДЛ БДУ».

У намінацыі «Уклад СНДЛ ва ўдасканаленне навучальнага працэсу» прэміі ўдастоены кіраўнікі лабараторыі «Інструментальныя сродкі дыялогавага асяроддзя праектавання» загадчык кафедры шматпрацэсарных сістэм і сетак ФПМІ ў 2010 г. Леанід Зімянін і старшы выкладчык гэтай кафедры Вадзім Саковіч, а таксама кіраўнікі СНДЛ «Фалькларыстыка» дацэнты кафедры тэорыі літаратуры філалагічнага факультэта Рыма Кавалёва і Вольга Прыемка.

У намінацыі «Уклад СНДЛ у падрыхтоўку вышэйшай кваліфікацыі» пераможцамі прызнаны лабараторыі «Актарная матэматыка» і «Цэнтр электроннага гандлю». Іх кіраўнікі дацэнт кафедры тэорыі верагоднасці і матэ-

СНДЛ «Біяфізіка і клетачныя тэхналогіі»

матычнай статыстыкі ФПМІ Аляксей Харын і галоўны навуковы супрацоўнік НДЛ прыкладнага імавернаснага аналізу ФПМІ Валянціна Клімёнак, загадчык кафедры менеджменту эканамічнага факультэта Барыс Панышын узнагароджаны прэміяй.

Прэмія «Навукова-даследчая і інавацыйная дзейнасць» прысуджана кіраўнікам СНДЛ «Электрамагнітныя працэсы ў нанаструктурах» загадчыку лабараторыі НДІ ЯП Сяргею Максіменку і вядучаму навуковаму супрацоўніку Паліне Кужыр, а таксама кіраўніку лабараторыі «Праблемы процідзеяння зла-

чыннасці» дацэнт кафедры грамадзянскага права юрыдычнага факультэта Дар'і Ландо.

У намінацыі «Дзейнасць СНДЛ па прыцягненні фінансавання» пераможцамі сталі СНДЛ «Камп'ютарны аналіз даных і мадэляванне», якую ўзначальвае дацэнт кафедры матэматычнага мадэлявання і аналізу даных ФПМІ Уладзімір Малюгін і дырэктар НДІ ППМІ Юрый Харын, а таксама лабараторыя «Нелінейная дынаміка фізічных сістэм» (кіраўнік – дацэнт кафедры агульнай фізікі фізічнага факультэта Леанід Бураў).

Прэмія «СНДЛ з найлепшай станойчай дынамікай за апошнія тры гады» прысуджана кіраўніку лабараторыі «Дыскрэтыя структуры і алгарытмы» дацэнт кафедры вэб-тэхналогій і камп'ютарнага мадэлявання механіка-матэматычнага факультэта Станіславу Суздалью.

Акрамя таго, за актыўны ўдзел у дзейнасці СНДЛ прэміі прысуджаны малодшым навуковым супрацоўнікам НДЛ прыкладнага імавернаснага аналізу Сяргею Дудзіну і Вользе Тарамінавай, а таксама 47 студэнтам, магістрантам і аспірантам БДУ.

Паводле інфармацыі НДЧ-ГУН

САНАТОРЫЙ-ПРАФІЛАКТОРЫЙ БДУ ЗАПРАШАЕ СТУДЭНТАЎ І СУПРАЦOЎНІКАЎ НА АЗДАРАЎЛЕННЕ

Студэнцкі білет БДУ можа стаць не толькі дакументам для пропуску ў вучэбны корпус. Ён дае магымасць наведацца ў студэнцкі санаторый-прафілакторый. Зняць напружанне пасля заняткаў і адпачыць тут дапамогуць з улікам медыцынскіх паказчыкаў. Карацей кажучы, возьмуцца за здароўе студэнта, які на сваёй маладосці пра гэта ўспамінае ў апошнюю чаргу.

Галоўны ўрач Станіслаў Вількоўскі

«Разумеючы схільнасць многіх, а тым больш студэнтаў, занятых асваеннем вучэбнай праграмы, нікога не прадпрымаць, пакуль не забаліць, медыцынскі персанал санаторыя-прафілакторыя сумесна з урачамі студэнцкай 33-й паліклінікі правялі медыцынскі агляд першакурснікаў. Высветлілася, што каля 70 працэнтаў маладых людзей маюць хранічныя захворванні», – расказвае галоўны ўрач студэнцкага санаторыя-прафілакторыя Станіслаў Вількоўскі. Станіслаў Мікалаевіч да 1991 г. праслужыў на ўрачэбных пасадах ва Узброеных сілах СССР і як ніхто іншы ведае, як на належным узроўні арганізаваць медыцынскую дапамогу.

«Як толькі студэнт з'яўляецца на парозе прафілакторыя, медыцынскія сёстры кідаюць усе іншыя справы і пачынаюць займацца толькі яго асобай», – расказвае Таццяна Галіч, якая выконвае не толькі абавязкі інструктара ЛФК, але і рэгіструе пацыентаў. І сапраўды, пасля таго, як студэнт некалькі хвілін пасядзіць у масажным крэсле або пабывае ў прафесійных руках масажыста Юрыя Астроўскага, то можа без прамаруджвання трапіць на лячэбную фізкультуру, а потым адразу ж прыняць цыркулярны душ ці араматyczną ванну. А пасля водных працэдур яму прыгатуюць заспакаляльны адвар траў у новым фітабары. Для найбольш актыўных могуць прапанаваць бегавую дарожку, трэнажор для мышцаў спіны, велаэргаметр і мініпарасайну, т. зв. кедравую бочку.

Кніжку прызначэнняў медыцынскіх прэпаратаў і лячэння заводзіць на кожнага студэнта ўрач-тэрапеўт Вольга Дзяругіна. «Некаторыя студэнты здзіўляюцца: «А навошта мець гэтыя?» – расказвае Вольга Аляксандраўна. – Я ім тлумачу, што нават самая лепшая працэдура можа быць супрацьпаказана з прычыны павышанага ціску, і таму яго варта пракантраляваць». Бывае, што і студэнты правяраюць урача. «Для электралачэння ў нас задзейнічана вельмі шмат складанай апаратуры, якая па-

трабуе пэўных ведаў. Студэнты-радыёфізікі, якія вельмі добра разбіраюцца ў функцыянаванні гэтых прыбораў, часта спрабуюць мяне падлавіць на тым, ці ведаю я, як хвалі рознай даўжыні ўздзейнічаюць на арганізм. Наогул, са студэнтамі прыемна мець справу. Яны разумныя і дапытлівыя, на пытанні пра здароўе самастойна шукаюць адказы», – гаворыць тэрапеўт.

Наконт прафесіяналізму медработнікаў санаторыя-прафілакторыя пацыентам непакоіцца няма чаго. Напрыклад, фізіятэрапеўтычныя працэдур і аказвае медсестра высокага ўзроўню Зінаіда Надтачаева. Сучасныя апараты па магніталазератэрапіі, ультрагукавой тэрапіі, электралачэнні, магнітатэрапіі ў яе руках служаць толькі на карысць здароўю студэнтаў. Пра яе калегі гавораць, што такога спецыяліста яшчэ «пашукаць трэба».

Паказаннямі для лячэння ў санаторый-прафілакторый з'яўляюцца захворванні сардэчна-сасудзістай сістэмы, органаў дыхання, страўнікава-кішэчнага тракту, перыферычнай нервовай сістэмы, якія згодна з праведзенымі апошнім часам медаглядамі прысутнічаюць у студэнтаў ужо першага курса. Таму ў санаторый-прафілакторый праводзіцца медыкаментознае лячэнне, якое ўключае і вітамінатэрапію. Тэравіт, алігавіт, макравіт, вітус, прэпараты жалеза, кальцый студэнтам выдае галоўная медыцынская сястра Тамара Слівец. У яе аптэчцы ёсць і вітаміназмяшчальныя траўнікі, а таксама кардытанічныя, грудныя, страўнікавыя травяныя зборы. Травяныя адвары гатуе для студэнтаў Тамара Платонава. Рэабілітацыйныя мерапрыемствы, якія прапануюцца ў санаторый-прафілакторый, накіраваны на ўмацаванне абарончых сіл арганізма, што нікому не зашкодзіць. Такой магчымасцю не прамінаюць пакарыстацца студэнты біялагічнага, радыёфізічнага, гуманітарнага факультэтаў, якія размяшчаюцца побач з санаторыем-прафілакторыем. Менавіта студэнтаў гэтых фа-

культэтаў у санаторый лічаць сваімі пастаяннымі пацыентамі. Бо яны бачаць сэнс у тым, каб у вольны ад заняткаў час забегчы ў студэнцкі прафілакторый і паклапаціцца пра сваё здароўе. Студэнты з некаторых факультэтаў, якія размяшчаны ў другім канцы горада, недастаткова ведаюць пра такую даступную лячэбную базу ўніверсітэта (пуцёўка ў санаторый-прафілакторый, якую можна набыць у аддзеле сацыяльнай работы ўпраўлення выхаваўчай работы з моладдзю, каштуе ўсяго 64 тысячы 430 рублёў). Медыцынскія супрацоўнікі санаторыя-прафілакторыя сутыкаюцца з тым, што студэнт пятага курса, які ўпершыню стаў наведацца на працэдур, вельмі шкадуе, што не ведаў пра такую магчымасць раней. Ёсць і такія, якія прыязджаюць у студэнцкі санаторый-прафілакторый толькі па квіткі на харчаванне ў студэнцкіх сталовых. Зразумела, і ў гэтым ёсць свая перавага: кожны квіток дае магчымасць пахарчавацца ў сталовы на 8 тысяч 880 рублёў на працягу 21 дня, што таксама выгадна. Аднак медыцынскі персанал санаторыя-прафілакторыя даводзіць, што добрае і правільнае харчаванне – гэта толькі адна з умоў моцнага здароўя.

Лячэбная база студэнцкага санаторыя-прафілакторыя за апошнія тры гады была значна абноўлена. Галоўны ўрач Станіслаў Вількоўскі гаворыць, што адміністрацыя ўніверсітэта, да якога адносіцца санаторый-прафілакторый, заўсёды ідзе насустрач і закупляе новыя лячэбныя апараты і медыцынскія прэпараты, што дазваляе аказаць пацыентам увесь спектр паслуг. «Штогод мы гатовыя папраўляць здароўе каля 1300 студэнтаў універсітэта. Штогод мы прымаем 13 заездаў, у кожным з якіх каля 100 чалавек», – значае Станіслаў Мікалаевіч.

Дарэчы, нядаўна санаторый-прафілакторый пачаў прапаноўваць платныя санаторна-курортныя і медыцынскія паслугі для супрацоўнікаў БДУ.

Ганна ЛАГУН

Фота Генадзя КРАСКОЎСКАГА

ЛЯЧЭБНАЯ БАЗА САНАТОРЫЯ-ПРАФІЛАКТОРЫЯ БДУ

1. Водалячэнне:

- лячэбныя душы;
- цыркулярны;
- дажджавы;
- душ Шарко;
- лячэбныя ванны:
- араматичныя;
- лекавыя;
- саявыя;
- ёдабромныя;
- сапрапелевыя.

2. Электралачэнне:

- электрафарэз;
- ультрагукавая тэрапія;
- магнітатэрапія;
- дэцыметрахвалевае тэрапія (ДМХ-тэрапія);
- сантыметрахвалевае тэрапія (СМХ-тэрапія);
- сістэмная магнітная тэрапія (СМТ-тэрапія);
- дарсанвалізацыя мясцовая;
- магнітна-лазерная тэрапія.

3. Светалачэнне:

- УФА агульнае;
- УФА мясцовае;
- лампа СОМОКС.

4. Інгаліцыі:

- лекавыя;
- шчолачныя;
- масляныя;
- паравыя.

5. Фіта тэрапія (адвар траў):

- страўнікавыя;
- сардэчныя;
- грудныя;
- заспакаляльныя;
- вітамінныя.

6. Медыкаментознае тэрапія (пераважна вітамінатэрапія)

7. Лячэнне пітной мінеральнай вадой

8. Лячэбны масаж па паказаннях

9. Лячэбная фізкультура

10. Механатэрапія:

- велаэргаметр;
- бегавая дарожка;
- трэнажор для мышцаў спіны.

Дадатковыя платныя санаторна-курортныя паслугі:

- масаж ручны;
- масаж механічны (масажае крэсла);
- міні-парасайна (кедравая бочка).

Студэнцкі санаторый-прафілакторый БДУ размешчаны ў прыроднай зялёнай зоне (п. Шчомысліца) і цалкам займае другі паверх студэнцкага інтэрната.

Адрас:

г. Мінск, вул. Курчатава, 6 (інт. БДУ № 3). Тэл./факс: (017) 212-89-96; 212-88-88 Праезд аўт. № 47, 132; маршрутная таксі № 1112, 1155 да прып. «Курчатава» www.bsu.by – раздзел «Спорт і адпачынак».

За намі больш за 6 тысяч сяброў

25-27 сакавіка на базе САК БДУ «Брыганціна» адбыўся вяязны семінар-практыкум «Школа студэнцкага актыву» Студэнцкага гарадка БДУ для новых студэнцкіх саветаў інтэрнатаў. У рамках тэматычных секцый прадстаўнікі студэнцкіх саветаў інтэрнатаў атрымалі шмат інфармацыі і набылі карысныя навыкі для далейшай працы ў галіне студэнцкага самакіравання.

Вадзім Шчаглоў

Першы дзень пачаўся з урачыстага адкрыцця, на якім рэктар Сяргей Абламейка павіншаваў усіх з прыездам, і ўрачыстага ўзнагароджання «За актыўны ўдзел у дзейнасці органаў студэнцкага самакіравання інтэрнатаў і Студэнцкага гарадка БДУ». Ганаровыя граматы БДУ былі ўручаны Віталю Грыгелісу (5 курс, ММФ) і Юрыю Зянёку (4 курс, ФРКТ), граматамі ўзнагароджаны: Анастасія Гарэлікава (5 курс, юрыдычны факультэт), Юлія Комар і Таццяна Урбановіч (5 курс, эканамічны факультэт), Вікторыя Мельнікова і Ганна Няменава (5 курс, філалагічны факультэт), Вячаслаў Расоха (4 курс, гуманітарны факультэт), Дзяніс Угарэнка (5 курс, географічны факультэт). Далей прайшла прэсканферэнцыя з удзелам рэктара.

Кожная «Школа актыву» нараджае новыя традыцыі. Цяперашняя не стала выключэннем і прайшла пад дэвізам «Студэнцкі гарадок збірае сяброў». На гэты раз гасцям з упраўлення выхаваўчай работы з моладдзю і ўпраўлення па справах культуры БДУ ўручылі пасведчанні «вялікага сябра», якія даюць права наведвання ўсіх мерапрыемстваў Студэнцкага гарадка.

Трэнеры на камандаўтварэнне, праведзеныя псіхалагічнай службай Студгарадка, спрыялі хуткаму знаёмству і разняволенню ўдзельнікаў семінара.

Затым студэнцкія саветы інтэрнатаў здзіўлялі залу творчымі нумарамі, тэматыка якіх была прымеркавана да юбілею alma mater. Тут пачалося сапраўднае мастацтва: танцы, песні, інсцэніроўкі – усё,

чым могуць парадаваць сапраўдных студэнты і кіраўнікі сваіх інтэрнатаў. Традыцыйна прадэманстравалі свае здольнасці і супрацоўнікі Студгарадка БДУ.

Асаблівае школу-актыву стаў спартыўна-інтэлектуальны квэст «DozoR.University», прысвечаны 90-годдзю ўніверсітэта. Тут каманды з інтэрнатаў паспрабавалі сябе ў ролі журналістаў, кліпмейкераў, фатографаў, географаў, спартсменаў. Не было роўных студэнтам з 6-га інтэрната, другімі стала каманда супрацоўнікаў, а трэцяе месца дасталася студэнцкаму савету з «дзясяткі».

Другі дзень прайшоў пад знакам навучання. Прадстаўнікі студсаветаў наведвалі секцыі, дзе папоўнілі досвед па сваім кірунку, а таксама атрымалі шмат дадатковай інфар-

мацыі. Інтрыгай дня стаў штогадовы конкурс студгарадка «**Студэнцкі лідар года**». Кожны прадстаўнік інтэрната выйшаў у гэты вечар на сцэну і паказаў свае лідарскія якасці. Першыя два этапы ўключалі ў сябе вылучэнне кандыдатуры лідара ад інтэрната, псіхалагічнае тэсціраванне і афармленне палкі ўдзельніка. Заключны этап праходзіў непасрэдна ў межах «Школы актыву» ў САК «Брыганціна». Удзельнікам было прапанавана выступіць у двух конкурсах: «вольнай трыбуне», дзе кожны выказаўся на абраную для сябе тэму, і «самапрэзентацыі». Кожны ўдзельнік быў годны перамогі. Але лідарам года аб'яўлены *Вадзім Шчаглоў* з інтэрната № 5. Канкурсант здзівіў журы і ўсіх прысутных сваім выступленнем на вольнай

трыбуне. Яно было пранікнёным і напоўненым глыбокім сэнсам, а ў канцы прагучаў верш, напісаны Вадзімам яшчэ ў 7 класе, але які стаў яго «інструкцыяй» па жыцці. У відэароліку на конкурсе самапрэзентацый Вадзім Шчаглоў адзначыў, што за ім стаіць больш за 300 жыхароў яго роднага інтэрната № 5, якіх ён не можа падвесці.

Завяршэннем дня стала тэматычная дыскаўтка. Вядомыя героі з кінастужак «Брыльянтавая рука», «Каўказская палонніца», «У джазе толькі дзяўчаты», «Мемуары гейшы» і інш. сабраліся гэтым вечарам у «Брыганціне».

Трэці дзень пачаўся з мастацкага марафону «90 гадоў БДУ: вачыма студэнтаў» і воднага пола. У юбілейны год студэнцкія саветы інтэрнатаў не пераставалі здзіўляць і прадстаўлялі сапраўдныя шэдэўры. Асабліва запамніўся нестандартны падыход хлопцаў і дзяўчат з інтэрната № 6 – «багіня Афіна» ў гэты дзень была па-за канкурэнцыяй.

Але ўсё мае ўласцівасць заканчвацца. Як і чарговая «Школа актыву». Усе ўдзельнікі атрымалі сертыфікаты, а пераможцы ў розных намінацыях – памятныя прызы. Зрабіўшы фота на памяць, моладзь адправілася ў Мінск працягваць пісаць гісторыю інтэрната, універсітэта і з радасцю ўспамінаць пра тры незабыўныя дні, праведзеныя ў «Брыганціне».

Кацярына КЛЯЎЗО

ІМПРЭЗЫ

Лацінаамерыканскія рытмы

Для тых, хто вывучае замежную мову, прычым вывучае сур'ёзна, фанетычны конкурс – нялёгкае выпрабаванне. Здавалася б, не так ужо складана прачытаць вершы, распавесці ўрывак з прозы... Хто думае так – памыляецца. А характэрная інтанацыя? А элементы паралінгвістыкі – жэсты, міміка, рухі? Бо без гэтых, здавалася б, нязначных дэталей губляецца сэнс, сыходзіць абаяльнасць, знікае музыка і гармонія рыфмаў. Вось так звычайныя людзі становяцца акцёрамі, дэманструюць мастацтва пераўвасаблення, і тыя, у каго гэта атрымліваецца, адчуваюць непаўторную радасць ад пранікнення ў самую сутнасць чужой мовы, якая раптам стала такой роднай.

На факультэце міжнародных адносін кожны год праводзіцца фанетычны конкурс сярод студэнтаў, якія вывучаюць іспанскую мову. Вось і сёлета 30 сакавіка на мітусні, што панавала ў факультэцкіх сценах, па заклапочаных тварах выкладчыкаў, па студэнтах, апрагнутых у яркія строй, з гітарамі і тамтамамі ў руках, па музыцы, якая гучала з аўдыторыі, можна было здагадацца: «Ён прыйшоў». Так, настаў дзень конкурсу, ды не звычайнага, а юбілейнага – дзясяты год студэнты-іспанцы дэманструюць свае ўменні ў фанетыцы, гучаць выдатныя вершы, запальныя песні, і не проста вершы, і не проста песні, а сапраўдны тэатр паўстае перад вачыма захопленых глядачоў, якія не сквапцяцца на апладысменты. Фанетычны конкурс «іспанамовных» студэнтаў даўно ўжо стаў доўгачаканым святам на ФМА.

Гэты год – юбілейны, таму і журы павінна быць адпаведным. Хто можа лепш ацаніць фанетычныя здольнасці студэнтаў, як не пасол Рэспублікі Куба? Так, менавіта ён, Альфрэда Ньевес Партуонда, узначаліў высокае журы, а дапамагалі яму саветнікі кубінскага пасольства Нэльсан Фундора і супрацоўнік культурнага цэнтра імя Сімона Балівара пасольства Венесуэлы Херман дэ ла Кала. Не засталіся ўбакі і іспанцы – выкладчыкі МДЛУ Віктар Беленгер і Франсіска Санчэс дэ Мора.

Свята адкрылася «Гімнам паэзіі», аўтарамі якога з'яўляюцца студэнты 3-га курса Раман Праскаловіч і Арцём Шубіцкі. Гучалі вершы Хасэ Марці, Нікаласа Гільена, Габрыэлы Містраль, Пабла Неруды і іншых вядомых лацінаамерыканскіх паэтаў, а ў другім аддзяленні, названым «Лацінскія рытмы», кожная група ў поўным складзе выконвала сваю ўлюбёную лацінаамерыканскую

песню, і ўжо тут дала волю сваёй несучаснай фантазіі ў прэзентацыі песні. Дзве гадзіны праяццелі імкліва. Журы было разгублена – ім было цяжка выявіць пераможцу. Але нарэшце яны названыя.

Падводзячы вынікі конкурсу, Альфрэда Ньевес Партуонда сказаў, што ён і ўявіць сабе не мог, што беларускія студэнты так добра ведаюць і разумеюць лацінаамерыканскую паэзію, так тонка адчуваюць музыку і рытм верша. «За гэтымі студэнтамі будучыня нашых краін, сяброўства і ўзаемаразуменне, гэта і ёсць самая сапраўдная дыпламатыя», – сказаў пасол.

А стомленыя, перапоўненыя станоўчымі эмоцыямі студэнты і выкладчыкі ўжо думаюць пра тое, чым здзівіць глядачоў і журы ў наступным годзе. І вельмі спадзяюцца на тое, што здзіўляць публіку яны будуць ужо ў новым, такім доўгачаканым, корпусе ФМА.

Соф'я ВАКСЕР,
старшы выкладчык

ВЕДАЙ НАШЫХ!

У АДНЫМ КРОКУ АД ФІНАЛУ

Каманда факультэта міжнародных адносін БДУ годна выступіла на конкурсе па міжнародным праве імя Філіпа Джэсапа ў Вашынгтоне.

26 сакавіка, зала атэля ў Вашынгтоне ўся запоўнена маладымі людзьмі ў афіцыйных строях з больш чым 80 краін і 600 юрыдычных ВНУ – гэта фінал найбуйнейшага спаборніцтва па міжнародным праве – конкурсу імя Ф. Джэсапа.

Каманда БДУ (яна ж і каманда Беларусі): Яўгенія Андраюк, Дыяна Мубаракшына, Юрый Драздоў, Аляксей Борыс, Андрэй Солін і наш трэнер і дарадца Алена Коннава. У фінал выйшлі Аўстралія і ЗША, суддзі – прызнаныя спецыялісты ў галіне міжнароднага права. Для ўсіх удзельнікаў нашай каманды за паўгода падрыхтоўкі гэты конкурс стаў значнай часткай жыцця.

Само спаборніцтва мадэлюе дзейнасць Міжнароднага суда ААН: два бакі – істцы і адказчыкі – прадстаўляюць спачатку пісьмовыя аргументы, а пасля ў вуснай форме выступаюць перад судом.

Справа, якая разглядалася больш чым 2 тыс. студэнтамі ва ўсім свеце, была звязана з выкарыстаннем беспілотных самалётаў і самаабароны супраць тэрарыстаў у міжнародным праве, а таксама з правамернасцю забароны рэлігійнага ўбору, які хавае твар, і з міжнароднай карупцыяй.

Нашыя гульні з Аўстраліяй, Гватэмалай, Нідэрландамі, Кітаем, якія прадстаўлялі буйныя школы міжнароднага права, былі заха-

пляльнымі і нестандартнымі. Цяжка перадаць тыя пачуцці, калі стаіш перад калегіяй паважаных суддзяў і даказваеш правату сваёй дзяржавы, а тыя якіх толькі пытанню не прыдумваюць, каб знайсці прабел у аргументацыі ці ведах.

На нацыянальным этапе конкурсу каманда БДУ ўпэўнена перамагла калег з БДЭУ, з Брэста і Гомеля. Нягледзячы на тое, што мы не выйшлі ў сусветны фінал, мы прадэманстравалі высокі ўзровень ведаў па міжнародным праве, што было адзначана суддзямі і пацверджана трапляльным удзельніцтвам каманды ў спіс найлепшых аратараў 2011 г.

Акрамя юрыдычнага спаборніцтва, конкурс імя Джэсапа – гэта яшчэ і форум, які аб'ядноўвае маладых людзей амаль з усяго свету. На традыцыйным мерапрыемстве «Нацыянальны вечар» мы прадставілі культуру Беларусі ў нацыянальных строях, шмат распавядаючы пра сваю краіну і яе цудоўных людзей. У той вечар мы таксама былі адзначаны сярод дзесяці найлепшых камандаў.

Дарэчы, у фінале перамагла каманда Аўстраліі, і зараз мы з гонарам кажам, што гулялі з чэмпіёнамі. Сёлетні турнір скончыўся, але конкурс Джэсапа – гэта няспынны працэс, і з намі назаўсёды застануцца атрыманыя веды, цёплыя ўспаміны і сябры ў розных краінах. Ужо зараз абвешчаны тэмы справы на будучы год, і нам бы вельмі хацелася, каб удзел каманды БДУ працягваўся і надалей, каб аднойчы кубак Джэсапа апынуўся ў Мінску і імя альма-матар было выгравіравана побач з 50 універсітэтамі-пераможцамі.

Яўгенія АНДРАЮК

Таццяну ХАЛАДЗІНСКУЮ адразу бачна – нават сярод пярэстага кветніку, студэнтай журфака БДУ, гэта дзяўчына вылучаецца. І справа не толькі ў нетутэйшым загарах, шырокіх плячах ці мазолістых далонях – у чалавека, які ходзіць пад ветразем, зусім іншая настава...

ПА БАЦЬКАВЫХ СЛЯДАХ

У нязвыклы беларусам спорт малечу васьмі гадоў прывёў бацька Уладзімір Халадзінскі, трэнер, старшыня Беларускай асацыяцыі віндсёрфінга, адзін з тых, хто рэстаўраваў парусны спорт пасля развалу Савецкага Саюза.

Пры канцы 90-х, калі Таццяна толькі пачынала займацца, для аматараў мора ў краіне не было добрай матэрыяльнай базы. Сёння віндсёрфінг далёка пайшоў – з’явіліся адмысловыя лёгкае дошкі і ветразі для малых, так што падрыхтоўку можна распачынаць раней, а ў прафесійным спорце чым раней пачаць, тым болей шанцаў чагосьці дасягнуць.

Заняткі для дзяцей праводзяцца ў Рэспубліканскім цэнтры алімпійскай падрыхтоўкі. Пятрабаванні вышэйшыя, чым да тых дарослых, якія займаюцца «для сябе». Дзеці прыходзяць у басейн узімку, бясплатныя заняткі. А ўлетку трапляюць на Мінскае мора – і многія, раз пакаштаваўшы ветру і ветразя, застаюцца займацца.

– Калі займаешся сур’ёзна, нельга псіхануць і сысці, – дзеліцца Таццяна, – трываеш усе цяжасці, падаеш, мерзнеш, здаеаецца... Характар загартуваецца.

ДЗЕНЬ ПРЫ ДНІ 3 ГОДУ Ў ГОД – РАБОТА

Калі хочаш чагосьці ў свеце дасягнуць, трэба быць гатовым да пастаяннай фізічнай працы – наша гераіня ведае гэта лепей за ўсіх. Яе звычайная трэніроўка цягнецца тры гадзіны: трэба паспець пазаймацца і ў зале, і ў басейне, а яшчэ крос прабегчы... І такіх трэніровак зараз, пакуль ідзе падрыхтоўка да Алімпійскіх гульняў, па тры ў дзень.

– Гэта сапраўды цяжка, – распаўядае Таццяна. – Ідзе вялікая нагрузка на спіну, на рукі, вось бачыце, мазалі ніколі не сыходзяць. Падчас трэніровак імкнемся пазбягаць манатоннасці, часта займаемся ў гульнявой зале – граем у валейбол ці баскетбол, ці ў батутнай зале каардынацыю і гнуткасць развіваем... Так узімку, а летам больш часу праводжу на вадзе, адточваю ўжо спецыфічныя навыкі пад ветразем.

– **Хвост і шчэлепы не адрастаюць – за шэсць гадзін у вадзе пшодня?**

– Пакуль не (смяецца)...

АДУКАЦЫЯ І МАКСІМАЛІЗМ

Да цяжкасцяў і адначасова радасцяў падрыхтоўкі адносіцца пастаянныя раз’езды, выезды, зборы ў розных краінах. Алімпійскія праграмы прадугледжваюць рэгалы (спаборніцтвы ў парусным спорце) па 10–12 гонак, кожная доўжыцца каля 45 хвілін. У дзень праводзіцца некалькі гонак. У Беларусі рэгалы ідуць па 3–4 дні, за мяжой – да тыдня.

– Кожны дзень у цябе па тры гонкі, – Таццяна на пальцах тлумачыць мне складаныя схемы прафесійных спаборніцтваў. – Трэба прайсці пэўную дыстанцыю, абгануць буйкі ў правільным па-

радку. Чым хутчэй спраўляешся, тым, натуральна, лепей. Вынікі ўсіх гонак падсумоўваюцца.

– **Толькі вярнуўшыся з Іспаніі, Вы ўжо збіраецеся ў новую вандровку. А калі ж вучыцца?**

– Цяжэй за ўсё было на першым курсе. Новыя ўмовы, новыя людзі... Але мне вучоба ўвогуле лёгка даецца, яшчэ ў школе няблага вучылася, ды і зараз маю добрую стыпендыю, мой сярэдні бал мінулай сесіі каля 8,2. Калі ёсць ахвота, усё атрымаецца. Да таго, большасць выкладчыкаў мяне разумеюць, могуць часам нешта дараваць, і дэканат дапамагае, падтрымлівае. А для некаторых прадметаў мае раз’езды нават карысныя – напрыклад, культуралогію лягчэй спасцігаць, калі на свае вочы пабачыць розныя культуры. Можна нават недзе бліснуць эрудыцыяй...

– **У дэканце мне распавялі, як Вы ў часы чарговых збораў рыхтаваліся да семінараў на заднім сядзенні аўто...**

– Так, было такое, рыхтавалася здаваць рускую мову спн. Ангеліне Аляксандраўне Рудэнцы. Усё бывае. Але калі ўжо вучышся, то трэба добра вучыцца. Мне, скажам, сорамна пяцёрку атрымаць ці шасцёрку, я заўжды імкнуся зрабіць максімум. Можна было паступіць ва ўніверсітэт фізкультуры і нават не хадзіць на вучобу, а толькі залікоўку прыносіць. Але мне так нецікава, гэта надта проста.

– **А што дае Вам вучоба на журфаку апрача памянёных прыемных складанасцяў?**

– Найперш, пэўна, шмат знаёмстваў, сувязяў – гэта можа дапамагчы ў жыцці ўладкавацца. Я свядома абрала журфак, хацела тут вучыцца, бо трэба мець запасны варыянт. Адукацыя лішняй не бывае. Спорт, тым больш парусны, занятак не на ўсё жыццё. Пакуль маладая, пакуль няма дзіцяці – здорава, файна, мне зараз 25, але ў 40 я так не хачу. У пэўны момант займуся сваёй нейкай справай. Журналістыка – творчая прафесія, мяне вабіць асабліва праца на радыё, жывыя зносіны, хаця практыкавалася і ў газетах, і на тэлебачанні. Пакуль быць сталай радыёведучай не атрымліваецца – няма часу. Хто мяне зараз возьме з такім графікам, калі магу на месяц з’ехаць, прыехаць на два тыдні і зноў з’ехаць на месяц. Зараз у мяне іншая мэта – патрапіць на Алімпіяду.

– **У адным з інтэрв’ю Вы марылі пра сваю школу парус-**

нага спорту. Збіраецеся пайсці па бацькавым шляху?

– Гэта хутчэй мара, чым рэальная жыццёвая праграма, хочацца нешта такое зрабіць для сябе, нават не для заробку. Было б цудоўна, але пакуль што рана пра тое казаць. Гэты спорт у нас не надта развіты, і займацца ім цэлы год тут не атрымліваецца, спартсменам трэба на зімку кудысьці перабірацца, трэба мець грошы, каб аплачваць зборы, без якіх добрых вынікаў не дасягнеш...

НЕАПЛАТНЫЯ АХВАРЫ

– **Ці можна жыць з паруснага спорту?**

– Пражыць за гэтыя грошы немагчыма. Заробак 600 тысяч спартсмену – ну што гэта такое? Выезды, сутачныя, недзе зэканомиш... Я ў гэтым асяродку ўсё жыццё, і ведаю, як усё няпроста. Хаця, калі нешта пакажаш – краіна цябе не забудзе. Вось Таццяна Драздоўская выйграла чэмпіят свету, беларускія паруснікі да яе не выйгралі падобных рэгатаў, дык ёй месячную стыпендыю далі ў 5 тыс. долараў на два гады. Так што нават у фінансавым плане ёсць да чаго імкнуцца.

– **3 Вашых вандровак што запомнілася найбольш?**

– Няпроста сказаць. У той жа Іспаніі я была, напэўна, раз дзясяты, і нічога новага. Я ж прыязджаю туды з пэўнай мэтай, для мяне гэта праца, ніякіх гульняў. Кожны дзень настолькі распісаны, што сіл і часу не застаецца ні на што. Самыя яркія ўражанні звязаныя з перамогамі. Прытым не столькі вялікімі, на чэмпіянатах Еўропы, колькі тымі, якія заўважныя табе самой – калі ставіш сабе мэту і дасягаеш яе. Нават нейкі асобны элемент, які доўга трэніруеш – вось калі ён нарэшце ўдаецца як трэба, атрымліваю прыемныя яркія эмоцыі.

– **А не надаралася кінуць усё і пайсці з сябрамі ў паб?**

– Ага, як жа ж (смяецца). Гэта амаль немагчыма! Мы нават калі Новы год у Іспаніі адзначалі, дык пайшлі спаць у гадзіну ночы, выпіўшы бутэльку шампанскага на ўсіх. І не таму, што трэнер строга трымаў нас – не, ён якраз казаў: «Ідзіце, куды хочаце, але заўтра ў вас звычайны дзень па раскладзе, у 10 раніцы трэба быць на вадзе...» І ты разумееш, што проста не ўстанеш зраніцы пасля добрага святкавання.

– **Шмат, як пагляджу, даводзіцца ахвараваць...**

– Сапраўды так. Часам хочацца і трэніроўку прапусціць, асабліва ў Мінску. Вось, дарэчы, прыгадала самае яркае ўражанне з апошніх – гэта вяртанне сюды пасля 45 дзён там. З усімі імкнешся сустрэцца, усе табе рады, ссумавалася па ўсіх. Так, прыемна вяртацца дамоў!

ШКВАЛ ЗБОРАЎ

– **Што Вас трымала так доўга ў Іспаніі?**

– У Іспаніі цёпла, ёсць магчымасць выходзіць на ваду. Мусіла вярнуцца раней, але расійская каманда прапанавала бясплатна застацца з імі і патрэніравацца разам, я вырашыла: чаму б і не. Спаборніцтвы пры канцы збораў былі, але мяне цікавіў не вынік, а выпрабаванне новых ветразяў – каб вызначыцца, які ветразь да якога надвор’я больш падыходзіць, зрабіць наладкі на будучыню. Такія рэгалы і праводзяцца для таго, каб можна было падрыхтаваць сябе і свой рыштук.

– **Паміж трэніроўкамі ў нас і за мяжой, напэўна, вялікая розніца – і хвалі не такія, і вада саляная...**

– Сапраўды, розніца велізарная. Таму мы столькі часу і правялі гэтай зімой у Іспаніі. Бо ў наступным годзе будзе чэмпіят свету, на якім разыгрываюцца ліцэнзіі на Алімпіяду. І спаборніцтвы будуць праводзіцца менавіта на той акваторыі, дзе мы трэніраваліся. Умовы там даволі складаныя, з акіяна ідуць агромністыя хвалі – у нас такога, натуральна, няма. Вятры патрэбныя ў нас бываюць, у асноўным, узімку – калі з іх не скарыстаешся, а ўлетку цішыня ды супакой, ажно немагчыма займацца. Таму трэба пастаянна ездзіць на тую акваторыю трэніравацца.

– **Цунамі не баіцеся?**

– Чаго ўжо мне баяцца, столькі год на вадзе правяла, як-небудзь выберуся. Хаця, бывала, на сапраўдным моры прыйдзе шквал нідакуль, літаральна на 5–10 хвілін, нічога не бачна, лівень, вецер магутны – тады кідаеш ветразь, сядзеш на дошку і чакаеш, пакуль перастане, а тады падыхаешся, і далей ідзе трэніроўка.

КЛУБ ДЛЯ АМАТАРАЎ

Віндсёрфінг – гэта не толькі фізічны спорт, слізганне па вадзе на дошцы пад ветразем. Гэта яшчэ і лад жыцця, адмысловае стаўленне да навакольнага свету. Калі вы, наглядзеўшыся фільма «На грэбені хвалі» (Breakpoint), думаеце, што

філасофія сёрфераў – суцэльнае «раздзяўбайства» і пошук забаў, падумаеце яшчэ раз. Ці лепей – паспытайце. Сёння ў нас з’яўляюцца клубы, куды кожны ахвочы можа прыйсці з грашыма і вялікай ахвотай стаць на дошку. Трэба ўзяць курс, 10 заняткаў, займаешся сам-насам з інструктарам, кошт каля 100–150 еўра за курс. Канечне, на Алімпіяду вас пасля такой падрыхтоўкі наўрад ці выправяць, хіба што гледачом, але сваю дозу адрэналіну і кайфу атрымаеце.

У нас паглядзець на прафесійныя рэгалы можна на Мінскім моры. Яхтклубы ёсць у Гродне, Гомелі, аматараў віндсёрфінга асабліва шмат у Віцебску.

– Гэта звычайна дарослыя людзі, фанатычныя мужчыны, яны ўсё лета праводзяць, проста катаючыся для сябе. На Нарачы ёсць невялікая база – там вельмі добрыя ўмовы для таго, каб пачынаць: возера мелкае, можна пакрысе адыходзіць туды, дзе глыбей, дзеці не баяцца, зручна іх трэніраваць. Таму групы пачаткоўцаў штогод выбіраюцца на Нарач на летнік, вучацца станаўіцца на дошку. Можна сказаць, у нас кар’ера віндсёрфінгіста пачынаецца з Нарачы, і я праз гэта прайшла, – прыгадвае Таццяна.

У ДОБРЫ ШЛЯХ

Калісьці мора ў нас было, ды сплыло – разам з магутным ВКЛ. Ад той пары людзі тут нараджаюцца з адмысловай тугой. Многія жыццё пражываюць, а так і не ўцямяць, чаго ім для шчасця не стае. Таццяна Халадзінская ведае: ёй трэба мора і добры вецер. Калі бачыш гэту сабраную, мятаскіраваную, энергічную дзяўчыну, неак верыцца: усё ў яе атрымаецца.

А як нашы часцей пад ветразем будуць перамогі прывозіць, дык і мора стане нам крышачку больш сваім...

ГАНАРЫМСЯ

2001 г. – чэмпіят Польшчы, I месца
2002 г. – першы старт у чэмпіянаце Еўропы (Mistral minim), III месца
2003 г. – чэмпіят Еўропы (Mistral Junior 6,6) у Пуцку (Польшча), 13-е месца
2004 г. – чэмпіят Еўропы (Mistral Junior 6,6) у Сопаче (Польшча), III месца. Апрача таго, тры бронзавыя медалі ў чэмпіянатах Польшчы.
2005 г. – чэмп. свету (Mistral Junior 6,6), 9-е месца. Ізноў на чэмпіянатах Польшчы: два залатых, сярэбраны і бронзавы медалі.
2006 г. – чэмп. свету (RS:X), 8-е месца
2007 г. – чэмп. свету (RS:X), 7-е месца
2008 г. – чэмп. Еўропы (RS:X), 4-е месца
Член нацыянальнай зборнай з 2005 г.

Маргарыта АЛЯШКЕВІЧ

Універсітэт у фармаце 3D

Сёлета вядучая ВНУ краіны адсвяткуе сваё 90-годдзе. Стаць студэнтам БДУ ў юбілейны год не толькі прэстыжна, але і адказна. А каб абітурыенты былі матываванымі, на дапамогу спяшаецца грамадска-адукацыйная акцыя для старшакласнікаў «Універсітэт – твой крок у будучыню», якая праходзіла ў Слоніме і Слоніўскім раёне. Студэнты наведлі 18 школ, дзе і разгарнулася дзейства.

З 7 да 9 красавіка актывісты Беларускага рэспубліканскага саюза моладзі БДУ дэманстравалі старшакласнікам насычанае і цікавае студэнцкае жыццё, а таксама падвышалі імідж вышэйшай адукацыі ў вачах абітурыентаў. На працягу трох дзён хлопцы і дзяўчаты праводзілі псіхалагічныя трэнінгі на разняволенне і камандаўтварэнне, мадэлявалі розныя студэнцкія сітуацыі, у якіх школьнікам неабходна было самастойна зрабіць выбар або прыняць рашэнне, арганізавалі спартыўныя спаборніцтвы, творчыя вечары і тэматычныя дыскусіі.

Бяскондай плыні эмоцый, здавалася, не будзе канца. Абітурыенты і студэнты ў фармаце 3D (трох незабыўных дзён) сталі адной вялікай сям'ёй. Старшакласнікі атрымалі неацэнныя веды, якія нельга знайсці ў падручніках. Калі роўны вучыць роўнага, інфармацыя заўсёды засвойваецца лепш. Гэта ацанілі і настаўнікі: «Вы сёння зрабілі тое, што так доўга не атрымлівалася ў нас. Вы прымусілі нашых дзяцей змяніць сваё стаўленне да сябе і да навакольнага свету! Ваш праект руліць. Вы наперадзе. БДУ лепшы за ўсіх!». Гэтыя словы гучалі практычна ў кожнай школе. Эмоцыі школьнікаў можна выказаць проста: «Ура! Ура! Ура!». І гэта дарагога варты.

Акцыя «Універсітэт – твой крок у будучыню» для многіх абітурыентаў стала адпраўным пунктам на шляху да сваёй мары, якую многія цяпер бачаць у паступленні ў вядучую ВНУ краіны. Застаецца пажадаць хлопцам і дзяўчатам поспеху ў дасягненні пастаўленых мэтай і выказаць словы падзякі за сардэчны і цёплы прыём.

Людміла ЦВЯТКОВА

ДАЛУЧАЙЦЕСЯ!

ПАСПЯХОВЫ ПАЧАТАК

8–9 красавіка прайшоў моладзевы бізнес-форум «БРИЗ» «Паспяховы пачатак». Брыз – прыбярэжны марскі вецер, які напайняе карабельныя ветразі ў самым пачатку далёкага плавання – як быццам падштурхоўвае насустрач прыгодам: цікавым, захапляльным, але часта небяспечным і непрадказальным.

Бізнес-форум «БРИЗ» («Бизнес. Развитие. Информация. Знания») быў арганізаваны Студсаюзам БДУ. Мэтай было дапамагчы будучым «маракам»: даць магчымасць пагутарыць з вопытнымі «марскімі ваўкамі», зразумець асноўныя прынцыпы кіравання «караблём».

Першы дзень форуму пачаўся з вельмі актуальнага для большасці студэнтаў майстар-класа: «Рэзюмэ і інтэрв'ю: работа над памылкамі», бо, як гаворыцца, відаць пана па халявах. Сваім досведам падзяліўся дырэктар кадравага агенцтва «Свежая кроў» Віталь Лапцёнак. Ён патлумачыў асноўныя правілы складання рэзюмэ, распавёў, як добра паказаць сябе ў вачах працадаўцаў.

Галоўная падзея дня – круглы стол «Праблема працаўладкавання: погляд студэнта, маладога спецыяліста, працадаўцы». Сярод удзельнікаў былі, як відаць з назвы, і людзі, якія знаходзяцца на стадыі пошуку працы – самі студэнты і тыя, хто свой выбар ужо зрабіў і мог падзяліцца яшчэ свежымі ўспамінамі – выпускнікі Ксенія Абрамава і Юлія Стоцкая, і, вядома ж, прадстаўнікі буйных кампаній («Атлант-М», «Алютэх», «Helkel», «Ernst & Young», «DELOITTE & TOUCHE»). Дыскусія была дынамічнай, дакладчыкі адказалі на мноства пытанняў, якія хвалілі ўдзельнікаў форуму.

Далей «Бізнес-план – заклад поспеху!». Пра тое, што гэта такое, навошта і для чаго ён патрэбны, было расказана на майстар-класе Андрэя Місько, ТАА «Кіраўнічая кампанія холдынг» «Элкаюніт».

Завяршыў першы дзень «БРИЗ» экскурс пад назвай «Прэзентацыя праекта. Як размаўляць з інвестарам на адной мове» ў выкананні начальніка аддзела маркетынгу

ІБМТ БДУ выкладчыцы праграмы МВА Алены Нупрэйчык, дзе тлумачылася, як правільна выказаць свае ідэі людзям, якія могуць дапамагчы іх рэалізаваць.

Калі вы надумалі адкрыць сваю справу, то вам на майстар-клас «Рэгістрацыя юрыдычнай асобы ў Рэспубліцы Беларусь», з якога стартаваў другі дзень форуму. Як правільна аформіць і выбраць тып прадпрыемства, распавялі студэнтам прадстаўнікі юрыдычнай фірмы «ЮрЗнак».

«Маркетынг. Прасоўванне. Імідж Беларусі». Зразумець, якая менавіта сувязь паміж гэтымі словамі, дэлегантам форуму дапамог гендырэктар Цэнтра стратэгічнага развіцця «Маркетынгавыя сістэмы» Анатоль Аканцінаў. Потым – чарговая кава-паўза. Аднак звярнулі ўвагу на гэта далёка не ўсе – значная група студэнтаў працягвала «закідваць» пытаннямі дакладчыка.

На лекцыі «Кожны прадпрымальнік хоча ведаць, дзе сядзіць інвестар» Аляксандр Кныровіч, менеджар венчурнай кампаніі «Бавін», сузаснавальнік будаўнічага холдынгу «Сармат», звярнуў увагу на магчымасць цяжкасці, растлумачыў метады іх вырашэння, ды і ў цэлым параіў, як знайсці сабе надзейнага партнёра.

Завяршальным семінарам стаў «Праект «Minsk Startup Weekend» у Беларусі: прыклады паспяховага пачатку». Аляксандр Булах, суарганізатар «MSW», распавёў дэлегантам пра праект, яго мэты і прынцыпы працы, адказаў на пытанні, якія датычацца інтэлектуальнай уласнасці, прывёў прыклады ўдалых «старт-апаў». У выніку дэвізам гэтага ўдзельнічала ўжо 286 камандаў з 34 гарадоў з трох краін, але ў фінал патрапілі толькі 55.

Падчас фіналу ладзіцца асноўны турнір «Што? Дзе? Калі?», у якім БДУ і ўзяў золата, і тры спадарожныя гульні: «Мазгавы штурм», «Хет-трык», «Кубак сяброўства». Паводле рэгламенту турніра, у камандзе можа быць ад чатырох да васьмі чалавек – студэнты дзённага, вячэрняга або завочнага аддзяленняў адной і той жа ВНУ ці магістранты да 25 гадоў.

Фіналісты ўдзельнічаюць ва ўсіх відах гульнявой праграмы. Падчас правядзення «Мазгавога штурму» за гульнявым сталом могуць знаходзіцца не больш за 6 чалавек. Камандам раздаюцца 36 пытанняў, на якія трэба паспець адказаць за 12 хвілін.

Яўген КУРЫЛЕНКА

Каманда БДУ. Кубак у руках капітана Дзмітрыя Мядзведзева

ВЕДАЙ НАШЫХ!

На залатым кані

26–27 сакавіка ў Доме моладзі Санкт-Пецярбурга прайшоў фінал адкрытага чэмпіянату сярод ВНУ Расіі па інтэлектуальных гульнях «Што? Дзе? Калі?» і «Брэйн-рынг». У фінале бралі ўдзел 55 камандаў з 27 гарадоў Расіі, Украіны і Беларусі. Нашу краіну прэзентавалі 4 калектывы: па адной ад БНТУ і БДУІР і 2 ад БДУ. Наша каманда «Гвярздонь праз сяродку» і вярнулася на кані, ды на залатым.

Гэты турнір мае дзевяцігадовую гісторыю, якая распачалася з міжуніверсітэцкага чэмпіянату Санкт-Пецярбурга сярод 14 камандаў. А ў адборачных гульнях гэтага сезону ўдзельнічала ўжо 286 камандаў з 34 гарадоў з трох краін, але ў фінал патрапілі толькі 55.

Падчас фіналу ладзіцца асноўны турнір «Што? Дзе? Калі?», у якім БДУ і ўзяў золата, і тры спадарожныя гульні: «Мазгавы штурм», «Хет-трык», «Кубак сяброўства».

Паводле рэгламенту турніра, у камандзе можа быць ад чатырох да васьмі чалавек – студэнты дзённага, вячэрняга або завочнага аддзяленняў адной і той жа ВНУ ці магістранты да 25 гадоў.

Фіналісты ўдзельнічаюць ва ўсіх відах гульнявой праграмы. Падчас правядзення «Мазгавога штурму» за гульнявым сталом могуць знаходзіцца не больш за 6 чалавек. Камандам раздаюцца 36 пытанняў, на якія трэба паспець адказаць за 12 хвілін.

У «Хет-трыку» таксама прымаюць удзел не больш за 6 чалавек. Восем раўндаў па пяць пытанняў, па дваццаці секунд на пытанне. Задача камандаў – даць адказ не менш чым на тры пытанні ў кожным з раўндаў.

У «Кубку сяброўства» кожная каманда прэзентуе свайго прадстаўніка, пазначаючы яго падчас рэгістрацыі на фінал. Пасля фарміроўка 8 зборных. Турнір складаецца з чвэрцьфіналу, паўфіналу і фіналу. Кожны раўнд складаецца з шасці пытанняў.

Асноўны турнір складаецца з чатырох тураў па пятнаццаць пытанняў. Ён праходзіць на працягу двух дзён: па два туры на дзень. Правядзенне гульні здзяйсняецца згодна з правіламі спартыўнага «Што? Дзе? Калі?».

Якраз у галоўным турніры і перамагла каманда Дзмітрыя Мядзведзева (не прэзідэнта РФ, а студэнта 4 курса філфака БДУ) «Гвярздонь праз сяродку». Дарэчы, серабро і бронза засталіся ў горадзе на Няве, у Санкт-Пецярбургскім дзяржаўным універсітэце.

Каманда нашых чэмпіёнаў сабралася ў складзе шасці чалавек толькі ў гэтым навуальным годзе. Аднак яны хутка спеліся!

Па словах кіраўніка клуба інтэлектуальных гульняў БДУ Паўла Свядрдова, выступам нашых камандаў ён вельмі задаволены. Калектыв з БДУ перамагае ўжо другі год запар. У мінулым годзе поспех займеў «Добра тэмпераваныя клавір» разам з капітанам Алёнай Пышыавай. Сёлета Алёна была капітанам нашай другой каманды «Сяброўскі кекс». І яны таксама былі на ўзроўні. Годны працяг нашых пераможных традыцый.

Алесь НОВІКАЎ